SKIENS BRUGSEIER-

FORENING

Deres ref: 202316160-6
Arnljot Strømseng

Norges vassdrags- og energidirektorat
nve@nve.no

Skien, 12.11.2026

Høringsuttalelse – Konsesjonssøknad boligbygging Klosterøya, Skien kommune

1. Innledning

Vi viser til brev fra Norges vassdrags- og energidirektorat ("NVE") 1. oktober 2026 om uttalelse til konsesjonssøknad for et planlagt byggeprosjekt for boliger og en parkeringskjeller på Klosterøya Øst Felt 17. Det fremgår ikke like tydelig av den foreliggende konsesjonssøknaden hvor mange leiligheter som nå planlegges, eller hva det endelige omfanget av boligbebyggelsen vil være. I brevet anmodes det om å komme med uttalelser innen 12. november 2026.

Skiens Brugseierforening er konsesjonær for reguleringen av Hjellevannet som ligger like oppstrøms for det planlagte boligprosjektet. Reguleringen av Hjellevannet utføres i praksis ved hjelp av flomlukene på Klosterfoss kraftverk tilhørende Skien Kraftproduksjon AS og flomlukene ved Damfoss tilhørende Telemarkskanalen FKF.

I vedtaket om konsesjonsplikt 9. juni 2021, som ble stadfestet av Olje- og energidepartementet 5. august 2022, la NVE til grunn at tiltaket påvirker allmenne interesser negativt, og at virkningene for flom, erosjon og skred, fisk og friluftsliv ikke var tilstrekkelig utredet.

Det foreligger nå en konsesjonssøknad med tilhørende utredninger og hydrauliske beregninger. Etter vår vurdering er forholdene som NVE påpekte likevel ikke tilstrekkelig utredet eller besvart. Det samme gjelder virkningene for Klosterfoss dam og kraftverk, jf. punkt 2 nedenfor. Søknaden gir dermed ikke et tilstrekkelig grunnlag for å konkludere med at skader og ulemper for allmenne interesser i vassdraget er tilstrekkelig små til at konsesjon kan gis.

Tiltaket kan etter vår oppfatning fremdeles medføre skade eller ulempe for allmenne interesser i vassdraget, spesielt knyttet til flomforhold rundt Hjellevannet. Etter vannressursloven § 25 kan konsesjon bare gis hvis fordelene ved tiltaket overstiger skader og ulemper for allmenne og private interesser, og det er tiltakshaver som må godtgjøre at dette vilkåret er oppfylt. Slik vi redegjør for nedenfor, har tiltakshaver ikke godtgjort dette, og på det foreliggende kunnskapsgrunnlaget overstiger etter vårt syn ulempene fordelene. Som NVE også la til grunn i konsesjonspliktvedtaket, skal føre-var-prinsippet anvendes når kunnskapsgrunnlaget ikke er tilstrekkelig, jf. naturmangfoldloven § 9. Konsesjon kan etter vårt syn derfor ikke gis. NVE kan under enhver omstendighet ikke komme til motsatt resultat uten at det først er gjennomført tilleggsutredninger av de forholdene vi påpeker nedenfor, jf. vannressursloven § 23 og forvaltningsloven § 17.

2. Økt skadepotensiale ved flom

2.1 Innledning

Hele tre vassdrag går inn i Skiensvassdraget, noe som gir et samlet nedbørsfelt på 10 772 km^2. Utløpet i Skienselva ved Klosterfoss kraftverk er naturlig trangt og smalt. Dette fører til en oppbremsing av vannet som begrenser avledningskapasiteten fra dam/kraftstasjon. Det planlagte tiltaket vil legge ytterligere beslag på tilgjengelig elveleie. Konsekvensen vil være en større oppbremsing og en ytterligere begrensning av avledningskapasiteten.

2.2 Flomberegning for Klosterfoss/Damfoss

Vi gjør samtidig oppmerksom på at Q_{500} for Klosterfoss/Damfoss er beregnet til 2 763 m³/s i flomberegning utarbeidet av Multiconsult AS. Flomberegningen er datert 06.07.2020 og godkjent av NVE 19.11.2020. Q_{1000} er senere beregnet til 3 900 m³/s, også av Multiconsult AS.

2.3 Kommentarer til konsesjonssøknaden

I den foreliggende flomvurderingen er 2 763 m³/s omtalt som «1000-årsflom – gammel flomberegning». Dette er ikke riktig. Etter den *gjeldende*, NVE-godkjente flomberegningen er *Q_{500} beregnet til 2 763 m³/s*. Søknaden bygger dermed på et uriktig flomgrunnlag, og vurderingene av tiltakets virkninger ved flom gir ikke et dekkende bilde av risikoen. Korrekt flomverdi og gjentaksintervall må legges til grunn i den videre konsesjonsbehandlingen.

Q_{1000} på 3 900 m³/s omtales videre som en foreløpig og konservativ verdi som sannsynligvis vil bli justert ned. Verdien bygger på flomberegninger utført av Multiconsult AS for Klosterfoss/Damfoss, og søknaden gir ikke noe grunnlag for å hevde at denne er konservativ eller vil bli redusert. Så lenge dette ikke er dokumentert, er det ikke grunnlag for å legge en lavere flomverdi til grunn i konsesjonsvurderingen.

Det foreligger nå nye hydrauliske beregninger som viser at det planlagte tiltaket medfører endringer i vannstand og strømningsforhold. Beregningsresultatene som presenteres er imidlertid i hovedsak knyttet til tiltaksområdet. Vi kan ikke se at det er tilstrekkelig dokumentert hvordan virkningen forplanter seg oppstrøms spesielt i forhold til Klosterfoss dam og videre opp til Hjellevannet.

En økning i undervannstanden ved Klosterfoss vil påvirke de hydrauliske forholdene ved dam og kraftverket og derigjennom flomavledningskapasiteten fra Hjellevannet. Uten at størrelsen på virkningen for relevante vannføringer, herunder hvilken betydning dette får for overvannstanden i Hjellevannet og flomavledningskapasiteten ved Klosterfoss, er det ikke mulig å vurdere tiltakets virkninger for flomforholdene i vassdraget. Etter vårt syn kan det derfor ikke gis konsesjon før disse virkningene er dokumentert og vurdert.

Dersom tiltaket medfører økt undervannstad ved Klosterfoss medfører dette redusert flomavledningskapasitet ved dammen. Dette kan utløse behov for omfattende tiltak ved dammen for å opprettholde nødvendig flomavledningskapasitet. I motsatt fall vil man trolig måtte påregne en forhøyet flomvannstand i Hjellevannet. Ansamling av søppel og kvist mellom pelene vil medføre ytterligere oppstuvingseffekter mv, noe som vil kunne redusere flomavledningskapasiteten ytterligere. Dette er altså heller ikke utredet.

2.4 Erfaring fra flom

Skien sentrum er svært sårbart ved flom. Dette fikk man tydelig bekreftet under høstflommen i 2015. Infrastruktur i sentrum rundt Hjellevannet ble lagt under vann, grusveier ble skylt vekk, broer ble oversvømt og privatboliger fikk oversvømt sine kjellere.

Vår bekymring er at redusert avledningskapasitet fra Klosterfoss dam under en flom vil ha negative konsekvenser for vannstanden rundt Hjellevannet, med fare for yterligere neddemte arealer enn det vi så under flommen i 2015.

3. Avsluttende kommentar

Tiltaket berører forhold av stor betydning spesielt for allmenne interesser og flomavledningen fra Hjellevannet. Som det fremgår av punkt 2 ovenfor, besvarer søknaden ikke de forholdene som lå til grunn for vedtaket om konsesjonsplikt, og flere av tiltakets virkninger er ikke tilstrekkelig utredet og dokumentert.

Tiltaket vil dessuten medføre skader og ulemper for allmenne interesser og for Klosterfoss dam og kraftverk. Fordelene ved tiltaket er i hovedsak knyttet til utnyttelse av et begrenset areal til boligformål. Tiltakshaver har ikke godtgjort at disse fordelene overstiger skadene og ulempene, og på det foreliggende kunnskapsgrunnlaget overstiger etter vårt syn ulempene fordelene. Vilkåret i vannressursloven § 25 er dermed ikke oppfylt. I den grad kunnskapsgrunnlaget er mangelfullt, tilsier føre-var-prinsippet i nml § 9 at konsesjon derfor ikke kan gis.

Dersom NVE likevel skulle vurdere å komme til en annen konklusjon, må det først gjennomføres tilleggsutredninger av de forholdene vi har påpekt ovenfor, jf. vannressursloven § 23 og forvaltningsloven § 17. Vi ber i så fall om å få uttale oss om tilleggsutredningene før saken avgjøres.

Med vennlig hilsen
Skiens Brugseierforening

Tom Flattum
Daglig leder